

**Revidert romprogram
og funksjonsanalyse for
Griegakademiet – Institutt for musikk**

Forslag til revidert romprogram og funksjonsanalyse for Griegakademiet – Institutt for musikk

Arbeidsgruppen som ble nedsatt for å utarbeide forslag til revidert romprogram og funksjonsanalyse for Griegakademiet – Institutt for musikk, legger herved fram sitt forslag.

Forslaget er enstemmig.

Bergen, xx. januar 2011

(sign.)

Ove Botnevik (leder)
avdelingsleder, EIA

(sign.)

Birthe Berven Dahle
representant
instituttadministrasjonen, GA

(sign.)

Stig Wernø Holter
verneombud, GA

(sign.)

Trine Moe
fakultetsdirektør, HF

(sign.)

Morten Eide Pedersen
representant gr. A, GA

(sign.)

Brynjulf Stige
representant gr. A, GA

(sign.)

Guro Strand
studentrepresentant, GA

(sign.)

Frode Thorsen
instituttleder, GA

(sign.)

Kjerstin Tønseth
administrasjonssjef, GA

(sign.)

Bård Aarvik
studentrepresentant, GA

(sign.)

Jostein Nyseth (sekr.)
seniorkonsulent, EIA

Innhold:

1. Oppnevning, mandat og sammensetning.....	4
Tidligere romprogram (2001)	4
2. Griegakademiet – Institutt for musikk.....	5
GAs faglige virksomhet.....	5
Randsoneaktiviteter knyttet til GA.....	6
GAMUT - Griegakademiets senter for musikkterapiforskning.....	6
Senter for Griegforskning.....	6
Musikkens hus.....	6
3. Revidert romprogram for GA.....	7
Innhold og beregninger.....	7
Erfaringer ved andre musikkinstusjoner	7
Ansatte og studenter ved GA.....	9
Studenttall i perioden 1985-2010	9
StillingsoversiktPersonaloversikt.....	10
Spesielle funksjoner i romprogrammet.....	11
Beregning av behov for øvingsrom	11
Tabell: Revidert romprogram for GA.....	12
4. Funksjonsanalyse	14
Eierforhold Nygård skole	14
Bygningstilstand	14
Bygningsmessige begrensninger.....	14
5. Arealmessige behov på kort og noe lengre sikt.....	15
Vedlegg	18
Vedlegg 1: Romprogramforslag fra 2001	
Vedlegg 2: Saksforelegg til Kollegiet 2001.....	
Vedlegg 3: Tegning av Nygård skole	

1. Oppnevning, mandat og sammensetning

I universitetsdirektørens brev av 04.02.2010 fikk Eiendomsavdelingen slikt oppdrag:

”Med dette bes Eiendomsavdelingen om å ta initiativ til å nedsette en arbeidsgruppe med deltakelse fra fakultetet og Griegakademiet som får ansvar for å utarbeide en funksjonsanalyse for Nygård skole, hvor mulighetene både på kort og lang sikt for samlokalisering og videre utvikling utredes. Gruppen bes som en del av dette arbeidet også å vurdere muligheten for sambruksløsninger av undervisningsarealer i Stein Rokkans hus.”

I samarbeid med Griegakademiet og Det humanistiske fakultet (HF) ble det ved Eiendomsavdelingen oppnevnt følgende arbeidsgruppe:

Ove Botnevik (leder)	avdelingsleder, EIA
Birthe Berven Dahle	representant instituttadministrasjonen, GA
Stig Wernø Holter	verneombud, GA
Trine Moe	fakultetsdirektør, HF
Morten Eide Pedersen	representant gr. A, GA
Brynjulf Stige	representant gr. A, GA
Guro Strand	studentrepresentant, GA
Frode Thorsen	instituttleder, GA
Kjerstin Tønseth	administrasjonssjef, GA
Bård Aarvik	studentrepresentant, GA
Jostein Nyseth (sekr.)	seniorkonsulent, EIA

Hans Ebbing, som var leder for romprogramkomiteen i 2001, har deltatt i komiteens møter og har gitt råd og bistand til utarbeidelsen av programarbeidet.

Gruppen har valgt å todele sitt arbeid:

Del I (kap. 1 - 3): Det foregående romprogrammet fra 2001 må justeres og oppdateres til dagens situasjon. I tråd med programmet fra 2001 har gruppen sett på dette arbeidet som et rent teoretisk romprogram, dvs. at det ikke knyttes konkret opp mot hvilke arealer/bygg som er aktuell lokalisering. Dette er gjort for å få fram de programmerte behovene.

Del II (kap. 4 - 5): Gruppen har sett på og analysert hvordan funksjonene kan innpasses i Nygård skole med tanke på samlokalisering av de forskjellige fagområder innenfor Griegakademiet - Institutt for musikk. I tillegg har det vært behov for å se på arealmessige løsninger på kort og noe lengre sikt.

Komiteen har hatt 5 møter.

Tidligere romprogram (2001)

En romprogramkomite som hadde som oppgave å fremme forslag til romprogram for Griegakademiet, oversendte sitt forslag til universitetsdirektøren i april 2001. Det Akademiske Kollegium sluttet seg til forslag til romprogram i møte den 14.06.2001 (DAK-sak 74/2001).

Romprogrammet 2001 utgjorde netto 3428 m² programareal basert på 140 studenter.

Det nye reviderte forslaget til romprogram som her legges fram, bygger videre på det som universitetet allerede har godkjent, med de justeringer og oppgraderinger som er nødvendig etter 10 års utvikling.

2. Griegakademiet – Institutt for musikk

Griegakademiet – Institutt for musikk (heretter benevnt GA) har bakgrunn i Bergen Musikkonservatorium som ble overført til Det historisk-filosofiske fakultet ved UiB i 1995. Ved overføringen ble faget musikkvitenskap opprettet. Samtidig etablerte Høgskolen i Bergen Griegakademiet – Seksjon for musikk under Avdeling for lærerutdanning. Griegakademiet skulle være fellesbetegnelsen på de to miljøene og det var forutsatt at samarbeidet mellom UiB og HiB skulle utvikles. I forbindelse med planleggingen av nybygg for HiB på Kronstad ble også samlokalisering vurdert, men planene for dette ble lagt til side.

Samarbeidet med HiB er nå ikke så omfattende, men mer pragmatisk preget. Til gjengjeld har samarbeidet under Musikknett Vest, et regionalt nettverk støttet av UH-nett Vest, ekspandert. Her har GA en nøkkelrolle, blant annet som koordinerende ledd i den nyetablerte regionale forskerskolen Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies og som vertskap for Holbergdagene (seminarer og konserter).

Det er ikke planer om å utvide samarbeidet med HiB og samlokalisering vurderes heller ikke som aktuelt.

GAs faglige virksomhet

GAs utdannings- og forskningsvirksomhet bygger på internasjonalt aktive utøvere, forskere og lærere. GA er dessuten en viktig kulturaktør i Bergen.

GA har et særlig ansvar for å fremme kunstnerisk utviklingsarbeid og ulike teori- og forskningstradisjoner innen musikkfagets ulike underdisipliner. Profilen bygger på fagmiljøer innen:

- Utøving innen klassisk, jazz og tradisjonsmusikk (ved Ole Bull Akademiet på Voss)
- Komposisjon, med fokus på moderne teknikker innen kunstmusikk
- Musikkvitenskap
- Musikterapi
- Musikkpedagogikk

Instituttet forsøker å skape samspill og samarbeid mellom disse kunnskapstradisjonene.

Da Bergen musikkonservatorium flyttet til Nygård skole i 1987 var det ca. 80 studenter på utøvende cand.mag-nivå. Etter overføringen til UiB i 1995 ble det opprettet hovedfagsutdanning i utøving og komposisjon og studenttallet økte. Arne Bjørndals samling ble tilknyttet instituttet og musikkvitenskap og senere også musikkterapi ble etablert som egne studier. GA har etter hvert fått stipendiater innen alle fagområder og har dermed tilbud innenfor alle tre utdanningsnivå.

Nevnes må også at GA siden 2004 driver talentutviklingsprogrammet *Griegakademiets unge talenter* (GUT), for elever i 13-19 års alder. Programmet har 12 plasser og er en del av det statlige Talentutviklingsprogrammet, som koordineres av Norges musikkhøgskole (NMH). GA har ansvaret for Hordaland og Sogn og Fjordane og samarbeider med Bergen kulturskole, kulturskoler, folkehøgskoler og videregående skoler i regionen.

Randsoneaktiviteter knyttet til GA

GAMUT - Griegakademiets senter for musikkterapiforskning

GAMUT ble etablert som en forskingsenhet i Uni Helse i 2006. GAMUT springer ut av GAs fagmiljø, og har 8 stillinger i 2011.

GAMUT samarbeider med flere ulike fagmiljøer, både regionalt og internasjonalt. GAMUT forsker på forholdet mellom musikk og helse, i kliniske og hverdagslige sammenhenger. Et strategisk mål er å utvikle et norsk musikkterapeutisk forskningscenter på høyeste internasjonale nivå. I tillegg til drift av ulike forskningsprosjekter, tilbyr GAMUT veiledning og forskningsbaserte kurs og foredrag. Senteret gir også ut to internasjonale tidsskrift. Ut fra en faglig vurdering bør GAMUT samlokaliseres med GA.

Senter for Griegforskning

Senteret planlegges oppstartet med ekstern finansiering i løpet av 2011 med 1 professorstilling, 2 bistillinger og 2–3 stipendiatstillinger. Senteret vil i første omgang opprettes for en periode på 5 år og lokaliseres i Bergen offentlige bibliotek. Etter den første perioden bør samlokalisering med GA gjennomføres.

Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies

Musikknett Vest har fått økonomisk støtte fra UH-nett Vest til etablering av denne regionale forskerskolen. HF blir koordinerende instans og GA vil ha forskerskolelederen. Grieg Research School vil få en internasjonal og tverrfaglig orientering og skal være et tilbud for ph.d. kandidater innen både utøving, musikkterapi, musikkvitenskap og musikkpedagogikk.

Musikkens hus

Fra UiB og omverden – Handlingsplan (2010):

”Universitetets kjøp av Nygård skole åpner for at Griegakademiet kan samle sine miljøer og styrke fasilitetene for den utøvende delen av virksomheten. Samtidig vil bygget gi rom for flere aktører. I arbeidet med rehabilitering av bygget bør det derfor være dialog med kommunale myndigheter og sentrale miljøer innenfor musikklivet i Bergen om hvordan Nygård skole kan omdannes til et musikkhus der forskere, studenter og utøvende musikere kan samles.”

Nygård skole ligger i Bergen sentrum og har en ideell lokalisering i forhold til Grieghallen, ”kulturaksen”, Bergen kulturskole og UiB. Knapt noen andre musikkutdanningsinstitusjoner i Norden har en så strategisk god lokalisering i forhold til byens kulturliv og universitetssamfunn. Musikkfaget ved UiB er lite og derfor har GA i de siste årene vektlagt samarbeid og inngått en rekke samarbeidsavtaler. GA fungerer derfor allerede som en møteplass for musikklivet i Bergen, men potensialet er ikke fullt utnyttet. Hvis Nygård skole bygges ut til å bli et Musikkens hus, jf. UiB og omverden, vil det få stor betydning både for GA, UiB og kulturbyen Bergen.

Musikkens hus vil skape aktiviteter som synliggjør og styrker UiB som et forskningsuniversitet med vitale estetiske fagmiljøer. Musikkens hus vil få en lokal, regional, nasjonal og internasjonal funksjon i spenningsfeltet mellom kunst og vitenskap. I Musikkens hus ønsker GA å utvikle MIA – en musikalsk inkluderingsarena. MIA-ideen, som musikkterapimiljøet står bak, vil fange opp den samfunnsmusikkterapeutiske fagtradisjonen, med vekt på deltakelse og inkludering mer enn behandling. MIA vil slik kunne fungere som møtested for ulike grupper av byens befolkning og vil kunne skape kontaktflater mellom ulike fagtradisjoner, som for eksempel utøvende musikk, musikkpedagogikk og (samfunns)musikkterapi.

Musikkens hus bør romme Arne Bjørndals samling GAMUT, Grieg Research School og Senter for Griegforskning. Sett i lys av hard konkurranse med de store musikkutdanningsinstitusjonene internasjonalt og i det sentrale østlandsområdet vil etableringen av Musikkens hus, slik romkomiteen vurderer det, være av avgjørende betydning for GA i årene som kommer.

3. Revidert romprogram for GA

Innhold og beregninger

Romprogramforslaget 2010 bygger videre på forslaget fra 2001. Arbeidsgruppen har brukt de samme normtall som er lagt til grunn i 2001-forslaget, men beregningene er justert i forhold til dagens student- og personaltall, samtidig som det er tatt hensyn til faglig utvikling fram til i dag.

Normering

Det finnes ikke offisielle/standardiserte normer for antall kvadratmeter pr. student, romstørrelser, beregning av B-areal osv. som kan brukes i romprogrammering for den typen virksomhet som GA driver. De normene som er brukt her bygger derfor på normer utviklet ved prosjektering og bygging av NMH. Arealbehovet ved GA, sammenlignet med NMH, ble også drøftet og begrunnet i romprogramkomiteens innstilling fra 2001. Statsbyggs normer ved bygging av NMHs bygg er vektlagt ved normering av øvingsrom, lærerkontor og en del spesialrom.

På samme måte som romprogrammet for 2001 har komiteen her ikke programmert B-arealene (lagre, personalrom etc.) særskilt, men bruker påslaget med 17% i forhold til A-arealet som ramme for detaljprogrammering av dette arealet i samband med første fase i prosjekteringen (skisseprosjektet). B-areal-påslaget på 17% baserer seg på erfaringer med kontorbygg. Erfaringer viser at dette også passer godt for bygninger som huser kontorbasert ("tørr") universitetsvirksomhet. Spesielt for GA er behov for større plass til lagre for instrumenter og til garderobes i samband med produksjoner og øving.

Erfaringer ved andre musikkinstitusjoner

Under arbeidet med forslag til romprogram har representanter fra GA, HF og Eiendomsavdelingen fått omvisning på NMH i Oslo og ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium (DKDM) i København. Begge steder har de verdifull erfaring som UiB kan dra nytte av ved ombygging av Nygård skole.

Kort om de to institusjonene:

Norges musikkhøgskole fikk sitt eget bygg på Majorstuen i 1989 (12.500 m² bto, dimensjonert for 320 studenter), et bygg med strenge krav til akustikk og tekniske installasjoner. Huset har en kammersal (Levinsalen) og en moderne utstyrt, amfiformet konsertsal (Lindemansalen) med 365 faste sitteplasser og sceneareal for et symfoniorkester med kor. Bygget har bibliotek, kantine og avanserte lydtekniske rom med innspillingsstudio, arbeids-, undervisnings- og øverom. Et stort orgel er plassert i både Lindemansalen og Sandvoldsalen.

I januar 2007 stod et nytt tilbygg ferdig (7.000 m² bto). Tilbygget omfatter de fleste typer rom, undervisningsrom, auditorium for 100 personer, lærerkontorer, øverom mv. NMH fikk da også spesialrom for jazz og annen forsterket musikk.

NMH har i 2010 541 studieplasser, og får etter planen ca. 630 studieplasser i 2011. Totalareal for NMH er på 19.500 m² bto, og gir ut fra studenttall i 2010 et areal på 36 m² pr student, og 31 m² etter studentallet for 2011.

Det Kongelige Danske Musikkonservatorium flyttet i 2008 inn i nyrenoverte bygning og har nå nye undervisnings- og øvefasiliteter av høy internasjonal kvalitet. Bygningen, tegnet av arkitekt Vilhelm Lauritzen, ble Danmark Radios hus, oppført på 1930-tallet. Bygningen, som er oppdelt i fløyer, ble fredet i 1994. Konsertsalen har 1300 seter, stort orgel og en scene godt egnet for symfoniorkester. Konservatoriet har, slik arbeidsgruppen vurderer det, fremragende konsert- og produksjonsfasiliteter på høyt internasjonalt nivå. Et helt nytt musikkbibliotek, et omfattende instrumentarium og kantine bidrar også til et godt miljø.

DKDM har etter innflyttingen fått en sterk posisjon som konsertsted i København og har et utstrakt samarbeid med utøvende kunstmiljøer og institusjoner i Danmark. Det må nevnes at DKDM bare rommer aktiviteter innenfor klassisk musikk.

DKDM har 360 fulltidsstudenter, altså ca. 110 flere enn GA, men betydelig færre enn NMH.

Totalareal for DKDM er 17.000 m². Beregnet i forhold til 360 studieplasser gir dette et areal på 47,2 m² pr student. Tallene blir ikke helt sammenlignbare, da DKDM opprinnelig ble bygget til andre behov. Det er f.eks. forholdsvis store arealer til foaje, korridorer o.l. I tillegg rommer bygget en stor konsertsal.

Det er noe forskjellig konsept som ligger til grunn for byggeprosjektene ved disse to institusjonene. NMH holder til i et bygg som er bygget for formålet mens DKDM flyttet til et bygg der det er foretatt en mer moderat ombygging. Det undervises i klassisk musikk ved DKDM, og bygget er ikke tilrettelagt med samme krav til lydisolering og lydemping som NMH.

Hvis GA skal lokaliseres i Nygård skole vil man ha mye å lære fra DKDM når det gjelder å tilpasse ombyggingen til byggets særegenhet. Det er likevel viktig å ta med seg erfaringene som NMH har lagt til grunn, bl.a. når det gjelder konsekvent holdning til lyd og akustikk. NMH har f.eks. lagt til grunn en planmessig plassering av ulike typer rom i bygget, rommene er tilpasset etter bruken, slik at rom med jazz har andre krav enn klassisk m.m.

Av erfaringer som kom fram på befaringen og som har særlig betydning ved arealplanlegging kan nevnes:

Flerbruksrom

Ved NMH ble det sterkt understreket at flerbruksrom er uheldig. Grunnen til det er at rommene har mye spesialutrustning som ikke kan flyttes eller brukes av flere. En del spesielle tilpassinger fungerer heller ikke uten videre for flere grupperinger.

Spesialiserte rom

Det er nødvendig å skille mellom rom som bygges for akustisk musikk og forsterket musikk. Rom for jazz og rytmisk musikk krever ekstra lydemping og lydisolering.

Kontorer/studios

Alle kontorer og studios for faglig ansatte, også de som arbeider med musikkteori, musikkterapi og musikkvitenskap, må lydisoleres på nivå med øvingsrom.

Lagerplass

Det ble understreket, både ved NMH og DKDM, at behovet for lagringsplass er stort og bør ikke undervurderes.

De fleste studentene har egne instrumenter (gjelder ikke pianister, organister og sangere). De vil ha behov for lagerplass. Det vil også være behov for å lagre mange andre instrumenter og diverse utstyr i nær tilknytning til undervisnings- og øvearealene.

Ansatte og studenter ved GA

Studenttall i perioden 1985-2010

Ved ombyggingen av Nygård skole for Bergen Musikkonservatorium i perioden 1985 – 92 la man først til grunn et behov for 80 studenter, senere økt til 110 studenter. Høsten 2000 var det registrert 115 studenter (heltidsekvivalenter). Ved programmeringsarbeidet i 2001 ble det lagt til grunn 140 heltidsstudenter som et måltall for å beregne arealrammen.

Innenfor utøving og musikkterapi er det GAs vurdering at det er potensiale for vekst. Innenfor utøving burde det, av hensyn til studiekvalitet og sammensetning av orkester og andre besetninger, være minst 150 studenter.

I 2010 legges følgende studenttall til grunn for programmeringen:

- studenter utøving (inkludert PPU) :	130
- studenter musikkterapi:	60
- studenter musikkvitenskap:	<u>60</u>
- studenter totalt:	<u>250</u>

Ved et senere tidspunkt for prosjektering må arealbehovet knyttes opp mot det antall studieplasser som fakultet og institutt kommer frem til.

Stillingsoversikt

GRIEGAKADEMIET – Institutt for musikk	Antall ansatte	Årsverk
Stillingsoversikt		
Faste vitenskapelige stillinger		
- 100% stillinger	20	20
- 40 - 90% stillinger	6	3
- 10 - 30% stillinger	13	1,9
Midlertidige vitenskapelige stillinger		
- Stipendiater	7	6
Faste administrative stillinger*	10	8,4
Sum:	56	39,3
Andre stillinger		
Timelærere ved GA	36	6,3
GAMUT – Uni Helse	8	

* Inkludert instituttleder

I tillegg til ordinære faste og midlertidige stillinger ved GA er det verdt å merke seg det høye antall timelærere som er tilknyttet GA. Denne kategorien teller hele 36 personer og utgjør 6,3 årsverk.

Spesielle funksjoner i romprogrammet

Ved planlegging av funksjoner som skal innpasses i romprogrammet er det naturlig å ta utgangspunkt i planene som ble lagt til grunn ved bygging av NMH. Disse blir her i noen grad justert i forhold til de erfaringer som NMH har høstet.

Utover beskrivelse av romtyper og normering av romstørrelser, som i stor grad baserer seg på NMH, er det i et slikt romprogram viktig å få fram de spesielle krav som må knyttes til rom for musikkutøving. Dette gjelder særlig krav knyttet til lydisolering og akustikk.

Lydkrav

I romprogrammet er det satt opp krav om ekstra lydisolering for spesielle rom. Dette underbygges også av erfaringer ved andre musikkinstitusjoner, særlig NMH.

Ved bygging av NMH ble det tatt utgangspunkt i Statsbyggs generelle lydkrav, men slik at det bl.a. ble lagt inn skjerpede krav til skillevegger, etasjeskiller, og til rom som f.eks. slagverksrom. Samtidig ble det satt spesielle krav til plassering av ventilasjonskanaler, hvordan el.-stikk skal plasseres i skillevegg o.l.

Lydisolering knyttes også opp mot støy fra eksterne kilder (trafikkstøy m.m.).

Derfor er det i romprogrammet lagt til grunn spesialkrav til rom med forsterket musikk i forhold til rom med klassisk musikk. Disse framgår av tabellen.

For alle rom med strenge lydisolasjonskrav vil det være nødvendig med tykke vegger. For rom som skal ha etterklangedemping også ned mot lavere frekvenser vil de lydabsorberende tiltak på vegger være av betydelig tykkelse. Dette må medregnes ved planløsningen av bygget med hensyn til brutto-/nettofaktor etc.

Akustikk

Rom for musikkutøvelse har også særlige krav til akustikk. Lydabsorpsjon skal fortrinnsvis foretas i tak, men de fleste musikkrom vil også kreve veggabsorbenter. Store vindusflater påvirker de akustiske forholdene. Akustikk blir ikke nærmere omtalt i det reviderte romprogrammet.

Beregning av behov for øvingsrom

I beregningen av rombehovet knyttet til øvingsaktivitet har en tatt dette utgangspunktet:

Musikkvitenskap/musikkterapi:	120 studenter, 1/2 kapasitet =	60 studenter
Utøvende:	130 studenter, 1/1 kapasitet =	130 studenter
Sum:		190 studenter

Det er i programmet planlagt 40 øvingsrom fordelt på 190 studenter som øver i tidsrommet 08.00–18.00, dvs. 400 øvingstimer pr dag

Studentene vil også øve en del sammen i ulike grupper og ensembler. Denne typen øving vil kunne foregå på undervisningsrom utenom undervisningstidene.

Tabell: Revidert romprogram for GA

Type rom	Antall rom	Nor-mering	Program m ²	Min. høyde	Merknader
1. Utøving, undervisning					
Hovedsal/store sal ("black-box")	1	300	300	7	Lydisolering Orkester, kor, enklere produksjoner. Lystett. Lydinnspeiling.
Bakscene/verksted	1	100	100	7	Lydisolering Arealet kan delvis integreres i Hovedsal.
Kammersal m/orgel	1	250	250	7	Ekstra lydisolering Lydinnspeiling
Ensemblerom	1	70	70	4-6	Lydisolering
Ensemblerom, klassisk ¹	3	35	105	4-6	Lydisolering
Ensemblerom, jazz	1	35	35	4-6	Ekstra lydisolering
Ensemblerom musikkterapi	1	70	70	4-6	Lydisolering Lydinnspeiling
Ensemblerom musikkterapi	1	100	100	4-6	Lydisolering Lydinnspeiling
Elektrofoni/komposisjon	1	35	35	2,7	Lydisolering
Trenings-/fysiologirom	1	35	35	2,7	Lydisolering
Slagverksrom	1	70	70	6	Ekstra lydisolering
Paukerom	1	40	40	6	Ekstra lydisolering
Slagverksrom, jazz	1	35	35	4-6	Ekstra lydisolering
Orgelrom	2	35	70	4-6	Ekstra lydisolering
Små øvingsrom	40	15	600	2,7	Lydisolering/ ekstra lydisolering
Grupperom	2	17	34	2,7	Lydisolering
Seminarrom	4	35	140	2,7	Lydisolering
Auditorium/ flerbruksrom	1	80	80	4-6	Lydisolering
Sum netto utøving undervisning:			2169		
2. Arbeidsplasser					
Studios (også kontor)	24	35	840	2,7	Lydisolering
Kontor	13	15	195	2,7	Lydisolering
Kontor stipendiater	4	20	80	2,7	Utøvende stip.
Kontor stipendiater	5	7	35	2,7	Stip. mus.terapi/mus.vit.
Lydlab	1	40	40	2,7	15 arbeidsplasser, noe undervisning
Arb.plasser masterstud	60	5	300	2,7	60 arbeidsplasser
Administrasjon	12	10	120	2,4	Inkl. Arne B. samling
Ekspedisjon	1	20	20	2,4	
Instrument-/pianoverksted	1	35	35	2,7	Kontor for pianotekniker
Produsent	1	10	10	2,4	

¹ Inkludert blandet besetning, tidlig musikk, historiske klaverinstrumenter.

Lydtekniker	1	10	10	2,4	Lydisolert
Kontrollrom innspilling	1	20	20	2,4	
Arkiv	1	50	50	2,4	Arne Bjørndals samling
Sum netto arbeidsplasser:			1755		

3. Fellesrom					
Møterom	3	50	150	2,7	Kan deles 60/40
Kantine	1	200	200	4-6	
Bibliotek			270	2,7	
Studentutvalg	1	20	20	2,7	
Sum fellesrom:			640		
Sum A-areal			4564		
B-areal (17%)			776		
Sum netto romprogram			5340		

Netto romprogram 2010 representerer en økning på 1807 m² i forhold til romprogram 2001.

B-areal

I B-areal inngår bl.a.:

- Garderobe ansatte og studenter
- Lager/instrument-lager)
- Ammerom
- Kjølerom it-utstyr
- Hvilerom for studenter

Brutto-/nettofaktor

Romprogrammet 2001 refererer til at NMH har en brutto-/nettofaktor på 1.6 programareal. I arbeidsgruppens forslag til romprogram 2010 er nettoarealet programmert til 5340 m². Med en faktor på 1.6 vil dette gi et bruttoareal på 8544 m². Her er randsoneaktiviteter (GAMUT, Grieg research School og Senter for Griegforskning) ikke medregnet.

Areal pr. student

Med et studenttall på 250 utgjør et bruttoareal på 8544 m² et areal **på 34,2 m²** pr student.

Ved planlegging av Nordnorsk musikkonservatoriums bygninger var arealet på 33,7 m² pr student. Ved NMH er areal pr student på 36 m² beregnet i forhold til studenttallet i 2010.

4. Funksjonsanalyse

Eierforhold Nygård skole

Nygård skole ble i 2009 kjøpt av Nygårdshøyden Eiendom AS og Magør Eiendom AS fra Bergen kommune. Bygget er ved kjøpet delt med en seksjon på hver av eierselskapene. Den seksjonen som eies av Magør Eiendom AS (seksjon 1) leies til Bergen kommune, og den som eies av Nygårdshøyden Eiendom AS (seksjon 2) leies til UiB.

Bygget er ved seksjonering beregnet til et samlet bruttoareal inkl. andel av fellesareal på 9.113 m².

Bergen kommune leier et areal på til sammen 4.933 m², inkl. andel fellesareal. Leieforholdet løper fast i 5 år, fram til 15.12.2014, med rett til å forlengelse i ytterligere 5 år. Leietaker kan i avtaleperioden si opp avtalen med minst 12 måneders varsel før fraflytting. Når leieforholdet med kommunen avsluttes, helt eller delvis, skal UiB i henhold til avtalen tre inn som leier i det ledige arealet i seksjon 1.

UiBs leieareal er på 4.180 m², inkl. andel fellesareal. Leietiden er 10 år, regnet fra 10.12.2009, med rett til forlengelse i 10 + 5 år. Dersom leieforholdet ikke forlenges utover de første 10 år, skal leier innløse seksjonen og lån på dette innfris.

Bygningstilstand

Nygård skole ble ferdigstilt i 1918 og ble først tatt i bruk som folkeskole. Lokalene i Nygård skole som i dag huser GA ble ombygget for Bergen Musikkonservatorium i perioden 1985-92, med bl.a. øvingsrom og konsertsal. Arealene framstår i dag lite hensiktsmessige og har karakter av improvisasjon med lav funksjonalitet og lite effektiv arealutnyttelse. Deler av bygningen har dessuten store vedlikeholds- og miljøproblemer. Inneklima i bygningen holder ikke dagens krav. En bygning for utøvende musikk, hvor det benyttes og oppbevares instrumenter i naturmaterialer, må ha klimatiserte rom med noe høyere luftfuktighet enn det som er vanlig i moderne bygg. En del av miljøproblemene i bygget skyldes dårlig utvendig vedlikehold i et utfordrende klima.

Den seksjonen som disponeres av Bergen kommune har ikke gjennomgått tilsvarende oppgradering som de arealene som GA holder til i. Disse arealene er derfor ikke tidsmessig opprustet og i dårligere stand enn resten av bygget, blant annet med hensyn til ventilasjon.

Etter arbeidsgruppens vurdering kan det stilles spørsmål ved hvorvidt nåværende lokaler tilfredsstillende kravene som er satt i kap. 2 i *Forskrift om standarder og kriterier for akkreditering av studier og kriterier for akkreditering av institusjoner i norsk høyere utdanning*, fastsatt av NOKUT 25.01.2006. Lokalene i Nygård skole kommer i alle tilfeller dårlig ut ved en sammenligning med andre tilsvarende studiesteder i Norge. Det er derfor behov for både umiddelbare utbedringer og langsiktig planlegging og oppgradering av Nygård skole.

Bygningsmessige begrensninger

I forhold til videre planlegging av romfunksjoner ved GA i Nygård skole er det viktig å fremheve en del premisser og begrensninger som knyttes til bygningen.

Nygård skole ble fredet i 1993. Fredningen omfatter skolegården, bygningens eksteriør og utvalgte interiør med fast inventar. Interiørfredningen omfatter to trapperom og korridoren mellom disse i alle etasjer. Fredningen representerer en utfordring i forhold til blant annet transport av instrumenter. Bygningen har ikke installert heis og transport av piano/flygel og andre større og tyngre instrumenter er vanskelig og kostbart. Skal GA ha tilhold i Nygård skole må det på kort sikt arbeides for installasjon av heis for transport av instrumenter. Plassering av en instrumentheis vil måtte skje i dialog med byantikvar.

Adkomst til arealene til GA er via skolegård eller ytterdører ved Gunnar Sævigs sal eller mot Lars Hilles gate. Denne adkomsten er lite egnet for varelevering og transport av tyngre instrumenter. Det er viktig at det i arbeidet med å utvikle Nygård skole til GA planlegges bedre adkomst for varelevering og instrumenter.

Som det fremgår av tegning av Nygård skole (vedlegg 4) har skolen en smal bygningskropp. Bygningsbredden representerer begrensninger på romutnyttelse og plassering av ulike typer romfunksjoner. Tar vi utgangspunkt i alle rom over 50 kvm i det reviderte romprogrammet, i alt 8 ulike rom/saler, vil det være klare begrensninger på hvor i bygningen disse kan plasseres. Noen kan plasseres i enden av korridorer slik at hele bygningens bredde kan brukes. Andre steder vil rommene bli utformet slik at korridor kan passere. Krav til plassering av større rom kan ikke hindre at korridorer blir for smale for transport av større instrumenter. Trafikkstøy fra Lars Hilles gate vil også kunne påvirke romplassering.

Rom for utøving av musikk stiller krav til romvolum, både areal og volum. For å oppnå tilstrekkelig volum stilles det krav til takhøyde i en del øvingsrom på minimum 4 meter. I Nygård skole er det vanskelig å oppnå slik takhøyde. Ved ombygging og ekstra lydisolering av øvingsrom vil takhøyden reduseres. Dette vil være en arkitektonisk utfordring i et byggeprosjekt ved Nygård skole.

Behov for et skisseprosjekt

Det er behov for å få gjort en helhetlig vurdering av de funksjoner som ligger i det reviderte romprogrammet opp mot Nygård skole. I en slik vurdering bør det gjøres mulighetsstudier for plassering av viktige funksjoner som heis og større øvings- og fellesrom. Med utgangspunkt i de bygningsmessige begrensningene som beskrevet over er det viktig å få til en god prosess for plassering av viktige funksjoner ved GA. Det er arbeidsgruppens vurdering og anbefaling at det blir gjennomført et skisseprosjekt for plassering av GA i Nygård skole.

5. Arealmessige behov på kort og noe lengre sikt

Arbeidsgruppen har vurdert tiltak som kan gi GA bedre arealmessige rammer for sin virksomhet på kort og litt lengre sikt. Status pr 1. desember 2010 er at den samlede virksomhet ved GA er fordelt på 3 ulike adresser:

Nygård skole	3.453 m ²
Nygårdsgaten 8 (Arne Bjørndal samlinger), musikkvitenskap, leseplasser for MA og 4 andre stillinger.	555 m ²
St. Jakobs plass 9 (musikkterapi)	225 m ²
Bergen kulturskole, Bergen kommune	
SUM:	4.233 m ²

Arealene i Nygård skole er for små for aktiviteten ved GA, og det er særlig knapphet på øvingsrom for utøvende musikk. For å bedre på denne situasjonen er det er inngått avtale

om leie av undervisningsrom og ett øvingsrom for band ved Bergen kulturskole (BKS) i Strømgaten 19. Areal situasjonen ved GA totalt sett er ikke tilfredsstillende, og arbeidsgruppen har diskutert ulike alternativer for å bedre areal situasjonen for GA.

Det ble våren 2010 gjort en kartlegging i bruk av studio A og B i Stein Rokkans hus. Det viste seg at bruken av disse undervisningsrommene var relativt begrenset og mye av undervisningen kunne legges til andre rom. Bruk av studio A som ikke kunne flyttes var prosjektoppgaver og filmopptak blant studenter ved Institutt for informasjons- og medievitenskap. Etter enighet mellom Instituttet og GA fikk disse eksklusivitet i timeplanfestet undervisning i studio A. Dette har gitt GA økt kapasitet på undervisningsrom.

Arealene i Nygårdsgaten 8 er nedslitt og dårlig egnet for formålet. UiB leier arealene av privat huseier. Tidlig høst 2010 ble det klart at Uni helse skulle fraflytte John Lunds plass 3. Eiendommen som eies av Nygårdshøyden Eiendom AS er i bedre stand enn Nygårdsgaten 8 og har et bruttoareal på 790 kvm. GA har vurdert John Lunds plass 3 som egnet for å flytte Arne Bjørndals samlinger og andre personer/funksjoner. Flytting gjennomføres desember 2010. Leiekontrakten for Nygårdsgaten 8 er tidsbestemt og løper ut 31.12.10. For å få til en mest mulig effektiv bruk av arealene i John Lunds plass 3 ønsker GA å få lydisolert rom til undervisning og øving. Lydisolering vil gi positiv effekt for John Lunds plass 3 og kan friggi arealer i Nygård skole.

På St. Jakobs plass har GA lokalisert musikkterapi. Arealene er i ferd med å bli for små for denne aktiviteten og det er ikke egnede øvingsrom innenfor disse arealene. Ved BKS har det vært tilbudt en kombinasjon av kontorarealer og øvingsrom. Dette ville være en god erstatning for arealene på St. Jakobs plass og samtidig gi økt kapasitet på øvingsrom. Ved BKS vil de komme tilbake med et konkret tilbud i januar 2011. Leiekontrakten for St. Jakobs plass 9 utløper 01.09.2011.

Alle tiltakene over er viktige bidrag for å bedre areal situasjonen for GA på kort og noe lengre sikt. For at GA skal kunne drive sin virksomhet ved Nygård skole de kommende år er det særlig to tiltak som bør iverksettes: montering av instrumentheis og utbedring av ventilasjonsanlegget. En instrumentheis er nødvendig for å sikre forsvarlig og praktisk transport av tyngre instrumenter.

Da arealene som i dag huser GA i Nygård skole ble bygget om på 1980-tallet ble det installert et ventilasjonsanlegg som både skulle sikre tilstrekkelig luft og luftfukning. For oppbevaring av musikkinstrumenter kreves det ekstra befuktning av tilluft. Ventilasjonsanlegget tilfredsstillende ikke dagens krav til luftfukning og styring av romtemperatur. Når temperatur ute er null grader eller lavere er det vanskelig å få ventilasjonsanlegget til å levere tilstrekkelig luftfuktighet og romtemperatur på 20 grader.

Nygård skole, inngang fra Lars Hilles gate

Vedlegg

Vedlegg 1: Romprogramforslag fra 2001

Vedlegg 2: Saksforelegg til Kollegiet 2001

Vedlegg 3: Tegning av Nygård skole, x. etasje